

VINDORKKAN SKAL GERA FØROYAR TIL EITT GRØNT ORKUSAMFELAG

Umlegging av framleiðsluni av el-orku í Føroyum kann gera Føroyar til eitt veruligt grønt orkusamfelag

Árni Gregersen

Vindmyllulundin omanfyri Havnina er fyrst veruliga stig á vegnum til at gera Føroyar til eitt grønt orkusamfelag.

SEV byggir grundleggjandi á grøna orku, við teimum vatnorkuverkum, sum eru bygd síðani fimti-árin, men sum tørvurin á orku er vaksin seinnu mongu árin, so hevur vatnorkan ikki megnað at nøkta orkutørvin.

Termisk verk – tað vil motorar sum verða ríknir við olju – eru sett upp og hava í longum tíðarbilum verið veitt størsta partin av orkuni til føroyska samfelagið.

Vinnumálaráðið setti ein arbeiðsbólk at greina, hvat kann gerast, so føroysk el-framleiðsla verður meira grøn enn nú og arbeiðssetningurin var hesin:

»At gera eina tekniska og figgjarliga kanning av møguleikum at menna elorkunetið, -framleiðsluna og -nýtsluna. Yvirskipaði málsetningurin er skjótast gjørligt og í mest møguligan mun at nýta varandi orku í føroysku orkuskipanini«

Í arbeiðsbólkinum sita umboð fyri vinnumálaráðið, SEV, Jarðfeingi og Dansk Energi.

Í arbeiðnum er fokus sett á tann figgjarliga partin, tann tekniska partin og á tann partin, sum hevur til endamáls at gera brúkaran meira tilvitaðan um orkunytsluna.

Møguleikarnir

Í løtuni fæst orka úr vatni og frá motorriknunum elverkunum í Føroyum. Harafturat eru vindmyllurnar í Húsahaganum umframt tær á Eystnesi eisini farnar at spáða til el-framleiðsluna.

Arbeiðsbólkurin vísir á tað, sum er alment kent, at fossilu brennievnini – altso lja og kol – fara at ganga undan og at tey gerast alt

Vindmyllurnar í Húsahaganum er ein partur av iløgunum í fram-tíðar orkunetið

verður gjørt, so er kortini neyðugt at hava eina lokala skipan, sum tryggjar streym í Føroyum, skuldi kaðalin slitnað.

At sjókaðalar verða slitnir er ikki óvanligt. Til dømis liggur ein kaðal millum Svøríki og Bornholm. Hann er fleiri ferðir slitnaður av ymiskum orsökum – og tá er neyðugt at hava eina lokala skipan, sum nøktar alla el-nýtslu í økinum.

Pumpu-støðir

Ein møguleiki, sum eisini verður nevndur, minnir á ein ella annan um ævinliga gonguverkið.

Hugskotið er, at tað skal bera til at pumpa vatn úr einari byrging, sum liggur lágt og har vatnið einaferð er brúkt, niðanaftur í eina hægri liggjandi byrging, so vatnið kann brúkast aftur til at framleiða el við.

Hetta verður gjørt við, at vindorka verður brúkt at reka pumpurnar, sum pumpa vatnið upp aftur í ovaruliggjandi byrgingina.

Arbeiðsbólkurin vísir eisini á aðrar móguleikar sum sólorku o.a.

Arbeiðsbólkurin sigur:

»Ein verulig elektrifisering førir til munandi vøkstur í söluni av elorku (kWh), og førir eisini til økt trýst á elnetið, sum aftur fer at gera tað neyðugt at gera iløgur í at styrkja netið. Harafturat fer elektrifiseringin at eggja til iløgur í fleiri varandi orkuframleiðslueindir.« Ein verulig elektrifisering førir til munandi vøkstur í söluni av elorku (kWh), og førir eisini til økt trýst á elnetið, sum aftur fer at gera tað neyðugt at gera iløgur í at styrkja netið. Harafturat fer elektrifiseringin at eggja til iløgur í fleiri varandi orkuframleiðslueindir.

post@sosialurin.fo

Johan Dahl, landsstýrismaður, hevur boðað frá aðalorðaskifti um orku í vár

Stórar iløgur í betri elorku

Tað fer at kosta stórar iløgur at gera føroyska samfelagið meira elektriskt komandi árin

So at siga øll samfeløg royna í hesum árum at frá gera seg frá tí stóru nýtsluni av fossilum brennievnum – altso kol og olju.

Ein arbeiðsbólkur undir vinnumálaráðnum hevur gjørt eina drúgva frágreiðing um, hvørjir móguleikar eru at ganga sama veg í Føroyum.

Niðurstøðan er greið. Tað ber væl til at fáa orku úr vindi, vatni og sjóvarfallinum.

Tað ber til, men tað fer at krevja stórar iløgur komandi árin.

Ein partur av iløgunum eru gjørdar. Stóra vindmyllulundin í Húsahaganum er ein aptur og vatnorkuútbyggingin hjá SEV í Eysturoy er ein annar stórur partur.

Eitt yvirlit yvir, hvat er gjørt og hvat skal gerast í árunum 2014 til 2017 vísir, at tilsamans mugu iløgur gerast fyri 1,6 milljard krónur. Størstu iløgurnar fara til verkið á Sundi og so til sjálvt elnetið. Tað fer at kosta meira enn 1,1 milljard krónur.

Vindmyllulundin í Húsahaganum kkostar á leið 140 milljónir krónur.

Frá 2018 til 2025 er neyðugt at gera iløgur fyri tilsamans 1,6 milljardir afturat.

900 milljónir skulu brúkast til varandi orkuframleiðsverk og restin til at betring og nýgerð av netinum v.m.

Eftir ætlan skal eitt aðalorðaskifti vera um orkuviðurskifti í Løgtinginum áðrenn tingið fer heim í vár.

post@sosialurin.fo